

Чи можна надати працівнику відпустку без збереження заробітної плати в умовах воєнного стану? А працівнику, який виїхав за межі території України або набув статусу внутрішньо переміщеної особи?

Північно-Східне міжрегіональне управління Державної служби з питань праці [повідомляє](#), що [Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» № 2136-IX від 15.03.2022](#)

(далі – Закон № 2136) (зі змінами, внесеними

[Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин» від 01.07.2022 № 2352-IX](#)

) встановлено новий порядок надання працівникам відпустки без збереження заробітної плати.

Відповідно до [ч. 3 ст. 12 Закону № 2136](#) протягом періоду дії воєнного стану роботодавець на прохання працівника незалежно від його категорії чи статусу, за його заявою та погодження роботодавцем може надавати йому відпустку без збереження заробітної плати без обмеження строку, встановленого частиною першою [статті 26 ЗУ «Про відпустки»](#)

, проте це не є обов'язковою для прийняття рішення роботодавцем щодо її надання. Час перебування у відпустці без збереження заробітної плати за цією підставою зараховується до стажу роботи, що дає право на щорічну основну відпустку відповідно до

[п. 4 частини першої ст. 9 Закону України «Про відпустки»](#)

.Щодо надання працівнику відпустки без збереження заробітної плати, який виїхав за

межі території України або набув статусу внутрішньо переміщеної особи. Даний вид відпустки без збереження заробітної плати, не належить до відпусток без збереження заробітної плати, що надаються працівнику у відповідності до

[ст. 25](#)

та

[26 Закону України «Про відпустки»](#)

[Статтю 12 Закону № 2136](#) передбачено, що у період дії воєнного стану роботодавець за заявою працівника, який виїхав за межі території України або набув статусу внутрішньо переміщеної особи, в обов'язковому порядку надає йому відпустку без збереження заробітної плати тривалістю, визначеною у заяві, але не більше 90 календарних днів.

Згідно коментарів Мінекономіки до [Закону України від 01.07.2022 р. № 2353-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин»](#), якими внесено зміни до ст. 12 Закону № 2136, закон не обмежив можливості працівника реалізувати своє право на цю відпустку кілька разів. Водночас Мінекономіки вважає, що загальна тривалість відпусток (частин), яку працівник може вимагати надати відповідно до цієї норми, не може перевищувати 90 днів протягом дії воєнного стану. Отже, враховуючи вищевикладене, головними умовами при наданні відпустки без збереження заробітної плати згідно ст. 12 Закону № 2136 є те, що:

- тривалість не може перевищувати 90 днів протягом дії воєнного стану;
- надається працівникам, які виїхали за межі території України або набули статус внутрішньо переміщеної особи, що підтверджується довідкою;
- надається в обов'язковому порядку за заявою працівника.

Час перебування у відпустці без збереження заробітної плати за цією підставою не зараховується до стажу роботи, що дає право на щорічну основну відпустку. В період дії воєнного стану за працівниками зберігається право на відпустки без збереження заробітної плати, що надаються в обов'язковому порядку за їх бажанням відповідно до ст. 25 та ст. 26 Закону України «Про відпустки» (за сімейними обставинами та з інших причин) на термін, не більше 15 календарних днів на рік. Такі відпустки надаються за заявою працівника та згодою з роботодавцем, проте роботодавець може відмовити працівнику у наданні відпустки без збереження заробітної плати згідно ст. 25 та ст. 26 Закону України «Про відпустки». Крім цього, відповідно до Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» працівники мають право на відпустку без

збереження заробітної плати на період карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України, який **продовжено до 30 квітня 2023 року**.